

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 18/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till godkännande av det interna finansieringsavtalet och avtalet om ändring av det interna proceduravtalet, vilka ingåtts mellan medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen för genomförande av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, samt till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet om ändring av det interna proceduravtalet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 oktober 2006 en proposition med förslag till godkännande av det interna finansieringsavtalet och avtalet om ändring av det interna proceduravtalet, vilka ingåtts mellan medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen för genomförande av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, samt till lag om sättande i kraft av de bestämmel-

ser i avtalet om ändring av det interna proceduravtalet som hör till området för lagstiftningen (RP 200/2006 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Sinikka Antila och projektassistent Janna Heikkinen, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det interna avtal som i juli 2006 i Bryssel ingicks mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om finansiering av gemenskapens bistånd inom den fleråriga finansieringsramen för perioden 2008—2013 i en-

lighet med partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet (AVS) och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och om tilldelning av ekonomiskt stöd till de utomeuropeiska länder och territorier på vilka den fjärde

delen av EG-fördraget är tillämplig. I propositionen föreslås dessutom att riksdagen godkänner det interna avtal som i april 2006 i Luxemburg ingicks mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ändring av det interna avtalet om åtgärder och förfaranden för genomförande av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillehavsområdet och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen samt ge sitt samtycke till att avtalet tillämpas temporärt.

Genom det interna finansieringsavtalet inrättas den tionde Europeiska utvecklingsfonden, ur vilken samarbetet inom ramen för AVS-EG-partnerskapsavtalet finansieras. AVS-EG-partnerskapsavtalet utgör grunden för relationerna mellan Europeiska unionen (EU) och de afrikanska länderna söder om Sahara och länderna i Västindien och Stillehavsområdet. Enligt avtalet är målet för samarbetet mellan Europeiska unionen och AVS-länderna att främja AVS-staternas ekonomiska, kulturella och sociala utveckling för att därigenom öka fred och säkerhet och förstärka en stabil och demokratisk politisk miljö. Avtalet innehåller bestämmelser om samarbetets politiska dimension, utvecklingssamarbete och handel. Den tionde Europeiska utvecklingsfonden som inrättas genom det interna finansieringsavtalet täcker finansieringen under åren 2008—2013. I avtalet fastslås bland annat EU-ländernas bidrag till fonden och deras röste-

tal i kommittén för Europeiska utvecklingsfonden och i kommittén för investeringsanslag.

I det interna proceduravtalet finns bestämmelser om åtgärder och förfaranden i EU-länderna för genomförande av AVS-EG-partnerskapsavtalet. Genom avtalet om ändring av det interna proceduravtalet ska avtalet ändras så att det överensstämmer med de ändringar som gjordes i AVS-EG-partnerskapsavtalet 2005, som resultat av den första översynen, vilken enligt artikel 95 i avtalet ska göras vart femte år. Ändringarna till det interna proceduravtalet gäller bland annat de giltiga språken samt ökande av den politiska dialogen innan samrådsförfarande i enlighet med AVS-EG-partnerskapsavtalet inleds i vissa fall av avtalskränkningar.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om ändring av det interna proceduravtalet. Ändringsavtalet träder i kraft samtidigt som avtalet om ändring av AVS-EG-partnerskapsavtalet, under förutsättning att alla EU-stater till dess har godkänt avtalet i enlighet med sina konstitutionella krav. Den lag som ingår i propositionen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet, samtidigt som ändringsavtalet. Det interna finansieringsavtalet för sin del träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter det att den sista medlemsstaten har anmält att den har godkänt avtalet. Vidare föreslås i propositionen att riksdagen godkänner att avtalet om ändring av det interna proceduravtalet tillämpas temporärt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillehavsområdet och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, Cotonouavtalet

Cotonouavtalet är ett av EU:s viktigaste instrument i utvecklingssamarbetet och det avtal som

har den största geografiska räckvidden. Genom avtalet förbättras samarbetet mellan Europeiska Unionen och dess medlemsstater å ena sidan och grupper av stater i Afrika, Västindien och Stillehavsområdet (AVS-länderna) å andra sidan. Avtalet undertecknades 2000 och sågs över 2005. Dess principer stämmer väl överens med målen i Finlands utvecklingssamarbete, bland annat minskning av fattigdomen, ett tema som utskot-

tet lyft fram. Också Finlands viktigaste principer i utrikespolitiken, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen, beaktas i avtalet. Avtalet tillåter också att samarbetet upphör med enskilda stater om de kränker någon av dessa viktiga element i avtalet.

Cotonouavtalet ses över vart femte år. Syftet med den första femårsöversynen 2005 var att förbättra tillämpningen utan att göra intrång i det viktigaste innehållet. Avtalet fick bestämmelser om bekämpning av internationell terrorism, åtgärder för att förhindra värvning som legosoldater, samarbete för att bekämpa spridning av massförstörelsevapen, åtaganden visavi den internationella brottmålsdomstolen och en regelbunden politisk dialog. Vidare fick det reviderade avtalet bestämmelser kring FN:s millenniemål samtidigt som genomförandet och administrationen effektiviserades. Riksdagen har behandlat översynen av avtalet i ett tidigare sammanhang (UtE 8/2005 rd, E 41/2005 rd).

Det interna finansieringsavtalet mellan EU:s medlemsländer och avtalet om ändring av det interna proceduravtalet

Propositionen innehåller en översyn av det fleråriga finansieringsavtalet och det interna proceduravtalet i anknytning till det reviderade partnerskapsavtalet från Cotonou. Riksdagen har tidigare behandlat kommissionens förslag till internt proceduravtal beträffande finansieringen av utvecklingssamarbetet mellan EU och AVS-staterna (E 41/2005 rd, E 48/2006 rd, U 26/2006 rd, UtUU 1/2006 rd) och kommissionens förslag till ändring av det interna proceduravtalet (E 34/2006 rd).

Genom *det interna finansieringsavtalet* inrättas den tionde Europeiska utvecklingsfonden (EUF), som ger ut bidrag till AVS-staterna och till utvecklingssamarbete med de utomeuropeiska länderna och territorierna. Avtalet anger det totala beloppet, 22 682 miljoner euro, samt varje medlemsstats finansiella bidrag och anknyttande röstetal under giltighetstiden 2008—2013. Finansieringsavtalet innefattar bestämmelser som

är bindande för riksdagens budgetmakt och kräver därför samtycke av riksdagen.

Bestämmelserna i det interna finansieringsavtalet är till största delen identiska med bestämmelserna i det tidigare avtalet. Det är viktigt att avsätta adekvata resurser för utvecklingssamarbete av den typ som ingår i Cotonouavtalet och att åtagandet sträcker sig över fler år, framhåller utskottet. Att samarbetet finansieras genom den tionde Europeiska utvecklingsfonden ligger i linje med målen. Utrikesutskottet upprepar sin tidigare ståndpunkt (UtUU 1/2006 rd) att tilldelningen av ekonomiskt stöd till de utomeuropeiska länderna och territorierna (286 miljoner euro, 1,3 procent av EUF) som ett led i utvecklingsfonden principiellt sett är ett problem eftersom länderna och territorierna är relativt välbärgade och har fasta kontakter med sina moderländer i Europa. Enligt propositionen lämnade Spanien och Sverige ett formellt uttalande om detta när avtalet undertecknades. Tilldelningen av ekonomiskt stöd till de utomeuropeiska länderna och territorierna ingår i den samlade överenskommelsen och beror enligt vad utskottet har erfarit på att den nionde Europeiska utvecklingsfonden har använts som modell. Framöver måste tilldelningen av bidrag till de utomeuropeiska länderna och territorierna ordnas på något annat sätt än genom instrument som är avsedda för bistånd, framhåller utskottet.

Utrikesutskottet har i ett tidigare sammanhang påpekat att utbetalningarna av utvecklingsbidrag från EG släpar efter (UtUB 14/2001 rd). Avtalet har en ny förfalloklausul som säger att medel som förfaller går tillbaka till medlemsstaterna eller att de genom enhälligt beslut kan överföras till den nyaste EUF. Som det sägs i propositionen är förfalloklausulen ett steg mot en sund ekonomisk förvaltning och ligger i linje med den harmonisering av procedurerna som Finland stöder.

Avtalet om ändring av det interna proceduravtalet innehåller bestämmelser om genomförande av det reviderade Cotonouavtalet. Avtalet måste ses över beträffande rådets beslutsprocesser till exempel när en AVS-stat har försummat till exempel sina förpliktelser att förhindra

spridning av massförstörelsevapen eller om det gäller ett allvarligt fall av korruption.

För att avtalen ska träda i kraft internationellt krävs det att varje EU-stat har antagit respektive avtal i enlighet med sina konstitutionella regler. Ratificeringen av avtalet om ändring av det interna proceduravtalet kan pågå i drygt två år. Därför har parterna kommit överens om att tillämpa ändringarna temporärt. Finland har lagt in en reservation beträffande den temporära tillämpningen tills riksdagen har gett sitt samtycke. Utskottet tillstyrker en temporär tillämpning. Vad gäller finansieringsavtalet är det angeläget att samtliga medlemsstater avslutar sin ratificeringsprocess inom 2007 när den nuvarande utvecklingsfonden går ut.

Med hänvisning till propositionen och annan information finner utskottet förslaget nödvändigt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet

att riksdagen godkänner det interna avtal som den 17 juli 2006 ingåtts mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om finansiering av gemenskapens bistånd inom

den fleråriga finansieringsramen för perioden 2008—2013 i enlighet med partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och om tilldelning av ekonomiskt stöd till de utomeuropeiska länder och territorier på vilka den fjärde delen av EG-fördraget är tillämplig,

att riksdagen godkänner det interna avtal som ingåtts i Luxemburg den 10 april 2006 mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ändring av det interna avtalet av den 18 september 2000 om åtgärder och förfaranden för genomförande av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater,

att riksdagen ger sitt samtycke till att det sist nämnda avtalet tillämpas temporärt och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 1 februari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Ulla Anttila /gröna
Jörn Donner /sv
Antero Kekkonen /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Katri Komi /cent
Johannes Koskinen /sd

Eero Lankia /cent
Suvi Lindén /saml
Petri Neittaanmäki /cent
Maija Perho /saml
Aulis Ranta-Muotio /cent
Suvi-Anne Siimes /vänst
Jari Vilén /saml
Ben Zyskiewicz /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.